Dnro 001/81/2019

Pasi Sorjonen 17.10.2019

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Asiantuntiakuuleminen perjantaina 18.10.2019 klo 10.00

# HE 24/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta

## Ansiotulojen verotus

Hallituksen esityksessä todetaan (sivu 7): ” Kokonaisuutena katsottuna työn verotus kiristyy tulovälillä noin 0—14 300 sekä yli 24 000 euroa vuodessa ansaitsevilla, kun otetaan huomioon ansiotason nousu sekä palkansaajan veronluonteisten maksujen muutokset. Keskituloisen kohdalla verotus kiristyy noin 0,4 prosenttiyksiköllä ja enimmillään noin 0,56 prosenttiyksiköllä.

Näin tapahtuu siitä huolimatta, että hallitusohjelmassa on varattu 200 miljoonan euroa pieni- ja keskituloisten tuloverotuksen keventämiseen, jolla korvataan heihin kohdistuvia välillisten verojen korotuksia.

Jo alle keskituloisen sekä sitä suurempituloisen palkansaajan ansiotuloverotus kiristyy ilman lisätoimenpiteitä ja tuloverotuksen progressio kiristyy entisestään. Akavan mielestä ansiotuloverotukseen tarvitaan sellaiset lisäkevennykset, joilla vältetään palkkaverotuksen kiristymisen uhka kaikilla tulotasoilla.

Akavan mielestä työn verotuksen kiristämistä pitäisi ylipäätään välttää. Kireämpi työn verotus on omiaan jarruttamaan talouskasvua tilanteessa, jossa sen ennustetaan hidastuvan jo muutenkin. Lisäksi jyrkempi työn verotuksen progressio on suoranaisessa ristiriidassa hallituksen keskeisimmän tavoitteen eli työllisyysasteen noston kanssa. Työn tekemisen ja yrittämisen kannustimia ei pitäisi heikentää, jos todella halutaan, että mahdollisimman moni työikäinen on töissä.

Työvoima ei ole enää kasvanut kuluvan vuoden aikana. Se n saaminen uudelleen nousuun parantaisi mahdollisuuksia saavuttaa tavoiteltu työllisyysaste. Niinpä kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolella olevat

henkilöt pitäisi saada innostettua tulemaan työmarkkinoille. Työn verotuksen kiristäminen heikentää heidän kannustimiaan tehdä näin.

Sellaista käyttäytymistä, jossa esimerkiksi ankarammin verotettua palkkatuloa ”muunnetaan” joksikin toiseksi kevyemmin verotetuksi tuloksi, usein paheksutaan ja monet haluaisivat sitä hillitä. Työn verotuksen kiristäminen ei hillitse tällaista käyttäytymistä, vaan paremminkin lue sellaiseen aiempaa vahvemmat kannustimet niille, joille se on mahdollista.

**Kotitalousvähennys**

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi 2 400 eurosta 2 250 euroon. Samoin vähennettävää prosenttiosuutta kustannuksista ehdotetaan alennettavaksi työkorvausten osalta 50 prosentista 40 prosenttiin ja palkkojen osalta 20 prosentista 15 prosenttiin.

Kotiin hankittavia palveluita verotetaan lähtökohtaisesti erittäin ankarasti. Ostaja maksaa tyypillisesti palvelusta omalla nettotulollaan (esimerkiksi palkka tai eläke verojen jälkeen). Palvelun hinta sisältää kuitenkin tehtävästä työstä maksettavat bruttopalkat sivukuluineen, sen tarjoavan yrityksen katteen sekä lisäksi vielä arvonlisäveron. Sen vuoksi keski- ja hyvätuloiset palveluiden ostajat voivat joutua tekemään töitä useamman tunnin kyetäkseen ostamaan yhden tunnin kotitalouspalvelua.

Kotitalousvähennys on ollut menestystarina. Kotitalousvähennyksen tarkoitus on pienentää kotitalouspalveluihin kohdistuvaa ankaraa verotusta (nk. verokiilaa). Sen avulla Suomeen on syntynyt kokonaan uusi toimiala, joka tarjoaa kotitalouspalveluita ja on merkittävä työllistäjä. Työpaikkoja on syntynyt matalasti koulutetuille, myös maahanmuuttajille, joilla on muuten vaikeuksia työllistyä.

Kotitalousvähennys pienentää verotuksen keinoin ostajan maksamaa hintaa sellaisista palveluista, joissa ostamisen vaihtoehto on työn tekeminen itse. Vähennys sallii sen, että oman alansa ammattilaisten kannattaa keskittyä tekemään enemmän omaa työtään, jossa on hyvä, ja hankkia edes osa kotitalouspalveluista tahoilta, jotka ovat erikoistuneet niiden tarjoamiseen. Näin kotitalousvähennys edistää tehokasta työnjakoa markkinoilla. Kotitalousvähennyksen leikkaaminen (ja vieläpä yhdistettynä työn verotuksen kiristämiseen) tekee täysin päinvastoin.

Akava vastustaa kotitalousvähennyksen leikkaamista. Leikkaaminen johtaa kotitalouspalveluiden käytön ja niitä tarjoavien yritysten

vähenemiseen, alan työllisyyden heikkenemiseen sekä lisää pimeän työn tekemistä. Siten kotitalousvähennyksen leikkaaminen on jyrkässä ristiriidassa hallituksen omien tavoitteiden kanssa: pyrkimykset nostaa työllisyysastetta, parantaa tuottavuutta, edistää yrittäjyyttä sekä torjua harmaata taloutta kärsivät.

**Asuntovelan korkovähennys**

Asuntovelan koron vähennysoikeudesta luovutaan asteittain. Korkojen vähennyskelpoista osuutta pienennetään kymmenellä prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 ja siitä eteenpäin viidellä prosenttiyksiköllä vuosittain. Vuodesta 2023 alkaen asuntovelkojen korkovähennysoikeus poistuu kokonaan.

Akava katsoo, että asuntovelan koron vähennysoikeuden supistaminen on parasta tehdä juuri nykyisten poikkeuksellisen matalien korkojen aikana, jolloin sen vaikutus kotitalouksien rahoitusasemaan on mahdollisimman pieni. Asuntovelan korkovähennys on kuitenkin hyvä säilyttää nimikkeenä verolaissa myös sen jälkeen, kun se on laskettu nollaan. Se voi osoittautua myöhemmin käyttökelpoiseksi työkaluksi tilanteessa, jossa Suomen taloutta koetellaan.

**Työnantajan maksamat muuttokustannukset**

Työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennetaan siten, että veronalaista ansiotuloa olisi 50 prosenttia työnantajan maksamista muuttokustannuksista.

Akava kannattaa työnantajan maksaman muuttokustannuksen verokohtelun huojentamista.

**Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdevero**

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki säädetään pysyväksi. Lisäksi laissa tarkoitettua lähdeveroprosenttia alennetaan 35 prosentista 32 prosenttiin.

Suomi tarvitsee ulkomaista työvoimaa ja sen pitää olla ulkomaisten yritysten ja asiantuntijoiden silmissä kiinnostava ja houkutteleva paikka toimia ja tehdä työtä. Avainhenkilöiden houkuttelemiseksi tänne verraten matala ansiotulon lähdevero ja jopa sen alentaminen on perusteltua, koska palkan verotus voi ratkaista sijoittumispäätöksen.

Lähdeverotus asettaa kuitenkin ulkomaiset ja kotimaiset eriarvoiseen asemaan. Suomen kireä palkkaverotus vie jo keskituloisen suomalaisen lisätuloista puolet, suurempituloiselta asiantuntijalta enemmän kuin puolet. Verotuksen luomat kannustimet lisätöiden tekemiseen ovat siten selvästi vahvemmat ulkomaisille kuin kotimaisille asiantuntijoille.

Akava kannattaa ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveron alentamista 35 prosentista 32 prosenttiin. Sen ohella pitäisi kuitenkin tavoitella laajempaa, muitakin kuin ulkomaisia työntekijöitä koskevaa ansiotuloverotuksen keventämistä. Siinäkin tapauksessa, että suomalaisten ylimmät rajaveroasteet laskettaisiin enintään 50 prosenttiin, sitä huomattavasti matalampi lähdevero olisi kuitenkin tarpeen ulkomaisen työvoiman houkuttelemiseksi Suomeen.

Akava ry:n puolesta

Pasi Sorjonen
pääekonomisti

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 020 7489 400
www.akava.fi